

Uudised

Hea klient!

Eesti Vabariigil on tänaseks täitunud 100 aastat ja viimasel ajal on palju räägitud sellest, mida on Eestile selleks tähtsündmuseks kingitud. Vaadates jõudluskontrolli ajalugu on võimalik uhkusega nentida, et järgmisel aastal tähistame Eestis juba 110 aasta möödumist esimese jõudluskontrolli organisatsiooni loomisest Eestis ehk jõudluskontrolli tehti Eestis juba enne Eesti Vabariigi väljakuulutamist. Aga mis siis jääb jõudluskontrolli alalt meenutama meie juubeliaastat?

2018. aasta jaanuaris ületas esimest korda ajaloos ühe karja (AS Väätsa Agro) kontrolllõpside arv 2000 piiri.

2017. aasta kokkuvõtteid vaadates on rõõm nentida, et somaatiliste rakkude arv piimas on jätkuvalt langustrendis ja meil on alust arvata, et Eestis hästi toimival jõudluskontrolli süsteemil on oma roll selles tulemus. Meie rolli tõestab ka statistika, mis näitab, et alates 2010. aastast, mil juurutasime Mastiidi teenuse (täna sel päeval Mastiit 4 ja Mastiit 16), on somaatiliste rakkude arv aasta-aastalt vähenenud ning 2017. aasta somaatiliste rakkude arv keskmisena oli üle 100 000 võrra väiksem kui 2010. aastal (SRA arv vastavalt (260 000 ja 386 000).

Eesti jätkuv piimatoodangu tõus ei ole tõenäoliselt enam väga suur üllatus ja keskmine piimatoodang 9619 kg on igati tunnustamisväärne tulemus. Kuna holsteini tõu keskmine toodang jäi napilt alla 10 000 kg (9905 kg), siis on holsteini tõul võimalik juubeliaastal veel väike vigade parandus teha.

Maaeluministeriumi korraldatud Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel kuulutati välja ka 2017. aasta parimad veisekasvatajad. Parimaks piimakarjakasvatajaks valiti Teet Kallakmaa (Metstaguse Agro OÜ) ning parimaks lihavesikarjakasvatajaks Vallo Kruusimägi (Nurmetu Charolais OÜ).

Õnnetlen parimaid veisekasvatajaid ja soovin edu kõigile loomapidajatele Eesti Vabariigi 100. juubeliaastaks!

Kaivo Ilves
Eesti Põllumajandusloomade
Jõudluskontrolli AS-i juhataja

2017. aasta jõudluskontrolli tulemused

Piimaveiste jõudluskontrollis oli 01.01.2018 seisuga 549 karja ja 82 929 lehma, mis moodustab 96% Eesti lehmadest. Jõudluskontrollialuste lehmade 2017. aasta keskmine piimatoodang oli 9619 kg. Võrreldes 2016. aastaga on piimatoodang suurenenud 325 kg.

Kõige rohkem on jõudluskontrollis olevaid lehmi Järvamaal (13 137), Pärnumaal (10023) ja Lääne-Virumaal (9725). Lehmade arv on aastataguse ajaga suurenenud 650 võrra ja karjade arv vähenenud 29 võrra.

Eesti holsteini tõu keskmine piimatoodang oli 9905 kg ja eesti punasel tõul 8591 kg. Eesti maatõu keskmine piimatoodang oli 4475 kg. 2017. aastal oli Tartu maakonnas keskmine piimatoodang 10 231 kg ja veel üheksas maakonnas üle 9000 kg, sealhulgas Järvamaal (9998 kg), Lääne-Virumaal (9959 kg), Põlvamaal (9929 kg), Raplamaal (9906 kg), Jõgevamaal (9829 kg), Pärnumaal (9728 kg), Läänemaal (9625 kg), Viljandimaal (9428 kg) ja Valgamaal (9364 kg).

Lihaveiste jõudluskontrollis oli 01.01.2018 seisuga 442 karja 32 596 veisega, sealhulgas 13 415 ammlehma, mis moodustab 45,5% Eesti ammlehmade koguarvust. Eelmise aasta algusega võrreldes on jõudluskontrollis olevate lihavesiste arv suurenenud 2703 veise võrra.

Kõige enam on lihavesiste jõudluskontrollis veiseid Pärnumaal (4696), Lääne-Virumaal (4531) ja Saaremaal (3435).

Kõige rohkem on jõudluskontrollis aberdiin-anguse tõugu (7406), seejärel limusiini (7166) ja herefordi (5453) tõugu lihavesiseid. Arvuliselt on suurenenud kõige enam limusiini (803), simmentali (786) ja aberdiin-anguse (330) veiste hulk.

Sigade jõudluskontrollis oli 01.01.2018 seisuga 29 seafarmi ja 10 648 põhikarja siga. Eelmise aasta algusega võrreldes on jõudluskontrollis olevate sigade arv suurenenud 617 sea võrra. EPJ andmetel sündis 2017. aastal emise pesakonnas keskmisena 12,1 elusat põrsast, mis on 0,1 põrsast rohkem kui 2016. aastal. Suurima viljakusega ja kõige rohkem põrsaid pesakonnas võõrutamiseni üles kasvatanud emised kuulusid Saimre Seakasvatuse OÜ-le (Viljandimaa).

Uus teenus BAK 4

EPJ juurutas 2018. a algul uue teenuse BAK 4, mille abil saab välja selgitada, millised bakterid mõjutavad piima kvaliteeti. Farmis on sageli keeruline kindlaks teha, mis põhjustab bakterite arvu suurenemist piimas. Kuna sõltuvalt probleemist satuvad piima erinevad bakterid, on neid identifitseerides võimalik kindlaks teha, kas bakterite arvu suurenemist põhjustab halb laudahügieen, sööt, karja tervis või vead piima jahutamisel. Teenus BAK 4 võimaldab kindlaks määrata järgmisi baktereid: *Streptococcus spp* (udaratervis), *Pseudomonas* (vead piima jahutamisel), *Enterobacteriaceae/Enterococcus* (lõpsihügieen, allapanu) ja *Bacillus/Clostridium* (sööda kvaliteet).

BAK 4 proovid analüüsitakse reedeti, siis teeb labor nädala jooksul kogunenud BAK 4 proovidest analüüsid. BAK 4 proovide tellimiseks tuleb kasutada saatelehte ja ribakoodi, täpsemat infot saab EPJ kodulehelt ja jõudluskontrolli spetsialistidelt maakonnas.

Piimaproovi hind on 48 eurot.

Kevadised infopäevad

EPJ korraldab märtsis traditsioonilised infopäevad. Kaivo Ilves (EPJ) selgitab, kuidas ülevaade karjast aitab teha õigeid otsuseid. Mart Uba (EPJ) räägib sellest, kuidas aretusväärtusi teadlikult kasutada. Tanel Bulitko (ETKÜ) kõneleb tõuaretuse ees seisvatest küsimustest: kas eesmärgiks on rohkem piima või pikem kasutusiga karjas.

Infopäevad toimuvad 14. märtsil Lääne-Virumaal, 15. märtsil Viljandimaal, 20. märtsil Raplamaal, 21. märtsil Saaremaal, 26. märtsil Valgamaal. Infopäevale saab registreeruda maakonna jõudluskontrolli spetsialisti juures. Täpsem info on EPJ kodulehel.

Konverents lihavesiste aretuse teemal

EPJ korraldab aprilli alguses Pärnus 2-päevase konverentsi teemal "Lihavesiste aretus – võimalused ja väljakutsed".

Esinema on kutsutud Andrew Cromie, kes on üle 20 aasta tegutsenud Iirimaa tõuaretuses. Lisaks esinevad EPJ ja ETKÜ töötajad, täpsem info ilmub EPJ kodulehel.

Piimaveiste jõudluskontrolli tulemused 2017. aastal

1. jaanuaril 2018 oli jõudluskontrollis 82 929 lehma, mis moodustab 96% Eesti lehmadest. Viimastel aastatel toimunud lehmade arvu languse järel on rõõm näha, et lehmi on veidi rohkem kui aasta tagasi. Võrreldes 2017. aasta algusega suurenes lehmade arv 650 võrra. Eesti holsteini tõugu lehmi oli karjas 67 696 (81,6%), eesti punast tõugu lehmi 14 435 (17,4%), eesti maatõugu lehmi 533 (0,6%) ning muud tõugu lehmi 265 (0,3%).

Kõige enam oli lehmi Järvamaal (13 137), Pärnumaal (10 023) ja Lääne-Virumaal (9725). Kõige väiksem oli lehmade arv Hiiumaal – 551 ja Ida-Virumaal – 1084.

1. jaanuaril 2018 oli jõudluskontrollis 549 piimakarja. See on 29 karja vähem kui aasta tagasi. Kõige rohkem on karju Pärnumaal – 77, järgnevad Lääne-Virumaa 61 karjaga ja Viljandimaa 55 karjaga. Kõige vähem on piimakarju Läänemaal – 9 ja Hiiumaal – 10. Statistika on tehtud uue haldusjaotuse järgi ja karjade ning lehmade arv on mõnes maakonnas just selle tõttu muutunud.

Kuni 50 lehmaga karju on 36 võrra vähem, üle 50-pealiste karjade arv suurenes 7 võrra. Suurimad karjad on Järvamaal keskmiselt 320 lehmaga, Jõgevamaal 250 ja Tartumaal 200 lehmaga, väikseimad Võrumaal 52 lehmaga ning Hiiumaal 55 lehmaga. Keskmiselt on Eesti jõudluskontrollikarjas 151 piimalehma.

Piimatoodang suureneb jätkuvalt. Eesti keskmine toodang oli 9619 kg, mis on 325 kg rohkem kui 2016. aastal. Eesti holsteini tõugu lehmade toodang oli 9905 kg (+344 kg võrreldes 2016. aastaga). Eesti punast tõugu lehmad andsid 8591 kg (+200 kg) piima ja eesti maatõugu lehmad 4475 kg piima (-349 kg). Muud tõugu lehmade toodang oli 5038 kg (-178).

Maakondadest oli taas parim Tartumaa, kus karjade keskmine toodang oli rohkem kui 10 tonni – lehma kohta saadi 10 231 kg piima. Kõrge piimatoodanguga paistsid silma ka Järvamaa (9998 kg), Lääne-Virumaa (9959 kg), Põlvamaa (9929 kg) ja Raplamaa (9906 kg). Kõige madalam oli Hiiumaa ja Ida-Virumaa lehmade piimatoodang: 6305 kg ja 7944 kg. Piimatoodang suurenes kõige enam Valgamaal (+732 kg), Jõgevamaal (+596 kg) ja Põlvamaal (+496 kg). Tartumaal ja Võrumaal seevastu lehmade keskmine piimatoodang vähenes vastavalt 69 ja 191 kg võrra.

Üle 12 tonni piima lehma kohta said neli karja: Osäühing Kaiu LT Raplamaalt (654 aastalehma, 12 814 kg), Osäühing Vändra Vara Pärnumaal (74 aastalehma, 12 804 kg), Kõljala Põllumajanduslik

Osäühing (549 aastalehma, 12 411 kg) ja Osäühing Vändra Pärnumaal (1336 aastalehma, 12 399 kg). Rohkem kui 10 000 kilogrammine piimatoodang saadi kokku 85 karjas (23 karja rohkem kui 2016. aastal).

Parimad lehmad lüpsid laktatsiooni jooksul rohkem kui 18 000 kg piima. Eesti holsteini tõugu lehmadest saavutas 2017. aastal parima laktatsioonitoodangu Osäühing Vändra (Pärnumaa) lehm Olle, kelle teise laktatsiooni piimatoodang oli 18 087 kg. Järgnesid lehm Manna samast karjast, kes kolmandal laktatsioonil lüpsis 18 085 kg ja Kõljala Põllumajandusliku Osäühingu (Saaremaa) lehm Meedium, kelle 3. laktatsiooni piimatoodang oli 17 991 kg. Eesti punast tõugu lehmade parim oli Eesti Piim OÜ (Põlvamaa) lehm 12346424, kelle 4. laktatsiooni toodang oli 17 326 kg. Talle järgnesid Kõljala Põllumajandusliku Osäühingu lehm Paavik ja Mirelle, kelle piimatoodangud kolmandal laktatsioonil olid vastavalt 16 484 ja 16 353 kg.

Eesti maatõugu lehmade esikolmik on pärit Osäühing Pihla (Hiiumaa) karjast. Maali teise laktatsiooni toodang oli 12 135 kg, Tita teise laktatsiooni toodang 11 179 kg ja Karamell lüpsis 3. laktatsioonil 9675 kg piima.

2017. aastal karjas olnud lehmadest on elueatoodangute tipus AS Tartu Agro eesti holsteini tõugu lehm 2211008, kes 2017. a lõpuks oli lüpsnud 146 609 kg piima. Selle näitajaga on ta läbi aegade edetabelis Jacqueline'i (175 264 kg, AS Tartu Agro) järel austusväärset teisel kohal. Eesti punase tõu rekord suurenes 128 506 kilogrammini. Nii palju lüpsis oma eluajal AS Tartu Agro lehm Kauna, kes läks karjast välja 2017. aasta oktoobris. Parim maatõugu lehm on Ilse Gošovski (Harjumaa) lehm Taisi, kes elu jooksul on lüpsnud 82 654 kg piima.

Udara tervist iseloomustav somatiliste rakkude arv piimas jätkab langustrendi. Kui aasta keskmine somaatiliste rakkude arv piimas (SRA, rakku/ml) oli 2015. aastal 289 000 ja 2016. aastal 281 000, siis 2017. aastal oli see näitaja 260 000. SRA ei ületanud ühelgi kuul 300 000 piiri. Kõige kõrgem oli SRA augustis – 288 000, parimad tulemused olid novembris ja detsembris (245 000 ja 243 000/ml).

Tõuge vaadeldes olid parimad eesti holsteini tõugu lehmad, kelle keskmine SRA oli 256 000, eesti punast tõugu lehmade SRA oli 279 000, eesti maatõugu lehmadel 437 000 ja muud tõugu lehmadel

318 000. Maakondadest paistab heas mõttes silma Hiiumaa, kus Eestis esmakordselt oli maakonna keskmine SRA alla 200 000 – Hiiumaa lehmade aasta keskmine SRA oli 183 000/ml. Head tulemused olid ka Saaremaal, Tartumaal ja Valgamaal, kus keskmine SRA oli vastavalt 226 000, 228 000 ja 228 000/ml. Üle 300 000 oli SRA Ida-Virumaal (363 000), Võrumaal (339 000), Jõgevamaal (311 000) ja Harjumaal (307 000).

Parimad karjad SRA järgi:

3–10 aastalehmaga karjad: Andrusse talu Raplamaalt (4 lehma, SRA 66 000), Aru talu Pärnumaal (3 lehma, SRA 67 000), Väänja talu Pärnumaal (6 lehma, SRA 71 000), Saare Talupidajate Asendusteenistus

Tabel 1. Parimad karjad piima rasva- ja valgutoodangu järgi 2017. aastal

Omanik	Maa-kond	Aasta-lehmi	Piima kg	Rasva %	Rasva kg	Valku %	Valku kg	R+V kg
3–20 aastalehma								
1. Uudla-Hanso talu Salme Kundla	Rapla	16	8463	4,77	403	3,62	306	709
2. Growland OÜ	Jõgeva	16	9755	3,88	379	3,34	326	705
3. Mändaluse talu	Pärnu	7	9735	3,79	369	3,38	329	698
21–50 aastalehma								
1. Lau Raja talu	Rapla	46	9358	4,45	416	3,57	334	750
2. Enn Aren	Viljandi	28	9811	3,87	380	3,42	335	715
3. Ivaski talu	Võru	49	9675	4,02	389	3,29	318	707
51–100 aastalehma								
1. OÜ Vändra Vara	Pärnu	74	12804	3,63	464	3,32	425	890
2. Remmelgamaa OÜ	Harju	61	11390	3,93	448	3,38	385	833
3. OÜ Allika Farmer	Rapla	96	10221	4,40	449	3,50	358	807
Üle 100 aastalehma								
1. OÜ Kaiu LT	Rapla	654	12814	3,90	500	3,28	421	921
2. Kõljala POÜ	Saare	549	12411	3,75	465	3,57	443	909
3. Diner OÜ	L-Viru	243	11106	4,40	489	3,46	384	873

ICARi kongress Uus-Meremaal

OÜ Saaremaalt (4 lehma, SRA 73 000), Taavi Tuuling Saaremaalt (4 lehma, SRA 79 000).

11–100 aastalehmaga karjad: Uudla-Hanso talu FIE Salme Kuldma Raplamaalt (16 lehma, SRA 55 000), Lõbundi talu Järvamaalt (20 lehma, SRA 67 000), Osäühing Pihla Hiiumaalt (11 lehma, SRA 77 000), Tõnise-Baldespordi talu Raplamaalt (27 lehma, SRA 91 000), Vatsliku talu Saaremaalt (45 lehma, SRA 102 000).

Üle 100 aastalehmaga karjad: OÜ Külmsoo Põlvamaalt (215 lehma, SRA 89 000), Simmo-Paavli talu Saaremaalt (101 lehma, SRA 93 000), Osäühing Hiiumaa Agro Hiiumaalt (149 lehma, SRA 96 000), Osäühing Kaiu LT Raplamaalt (654 lehma, SRA 108 000), Vastse-Kuuste Põllumajanduse OÜ Põlvamaalt (142 lehma, SRA 118 000).

Tubli töö ja tähelepanu lehmade tervisele ning piima kvaliteedile on mitmeid eelpoolnimetatud karju tipus hoidnud juba mitu aastat – Uudla-Hanso talu FIE Salme Kuldma, Lõbundi talu, OÜ Külmsoo, Osäühing Hiiumaa Agro, Osäühing Kaiu LT.

Esmaspoeginud olid 2017. aastal keskmiselt 25,8 kuu vanused (2016. aastal 26,1). Kõige nooremad esmaspoeginud olid Järvamaal (24,5 kuud), Jõgevamaal (25,2 kuud) ja Lääne-Virumaal (25,4 kuud). Vanimad olid Hiiumaa esmaspoeginud – 30,8 kuud. Ligi 60% lehmadest olid esimesel poegimisel alla 26 kuu vanused, 3,7% olid 34-kuused ja vanemad.

Poegimisvahemik on aasta-aastalt lühenenud. 2017. aastal oli see 409 päeva pikkune (2016. a 410 päeva). Samas oli ca 10% lehmi, kelle poegimisvahemik ületas 510 päeva. Uuslõpsiperiood oli 128 päeva. See on 2 päeva võrra lühem kui 2016.aastal. Ligi 30%-l lehmadest oli uuslõpsiperiood pikem kui 5 kuud. Kinnisperiood oli keskmiselt 63 päeva, mis on 2 päeva võrra lühem kui 2016. aastal. 10,5% lehmadest olid kinni rohkem kui 90 päeva.

Kuna lehmade arv on viimaste aastate jooksul vähenenud, on vähenenud ka poegimiste arv. 2017. aastal registreeriti 86 342 poegimist, mis on 1746 võrra vähem kui 2016. aastal. Esmaspoegimisi oli neist 28 122 (-965). Sündis 80 856 vasikat, mis on 1660 võrra vähem kui 2016. aastal. 51,1% sündinud vasikatest olid pullikud ja 48,9% lehmvasikad. Kaksikud pullvasikad sündisid 663 poegimisel, kaksikud lehmvasikad 611 poegimisel ja erisoolised kaksikud 1169 poegimisel. Mitmikuid registreeriti viiel korral. Surnultsünniga lõppes 7009 poegimist (8,1%), millest 3811 olid esmaspoegimised ja 3198 kordupoegimised. Esmaspoegimiste surnultsünnide osakaal suurenes taas – 2014. aastal lõppes surnultsünniga 11,4% esmaspoegimistest, 2015. aastal 12,2%, 2016. aastal 13,0% ja 2017. aastal juba 13,6%. Siin on palju mõtlemisainet nii aretajatele kui loomapidajatele: kas aretusotsuste tegemisel vaadatakse ka poegimistunnuseid, kas poegivad lehmad ja äsjasündinud vasikad saavad piisavalt tähelepanu ja on heades tingimustes jne.

Karjast praagiti 26 200 lehma, mis on 3071 võrra vähem kui 2016. aastal. Praakimise peamised põhjused on viimastel aastatel olnud sarnased. Kõige enam praagiti udarahaiguste ja -vigade tõttu (20,4%), järgnesid sigimisprobleemid (19,0%) ning jäsemete haigused ja -vead (17,9%). Keskmise karjast väljamineku vanus oli 5 aastat ja 2 kuud.

Karjasolevate lehmade keskmine vanus ei ole eelmise aastaga võrreldes muutunud. Aastavahetusel karjas olnud lehm oli keskmiselt 4 aasta ja 4 kuu vanune.

Põhjalikum info on aprillis ilmuvas aastaraamatus ning EPJ veebilehel www.epj.ee.

Aire Pentjärv
väliteenistuse osakonna juhataja

ICARi (Rahvusvaheline Jõudluskontrolli Komitee) üldkoosolek toimus Uus-Meremaal koos Interbulli koosoleku ja põllumajandusloomade geneetika maailmakongressiga 7.–16. veebruarini.

ICARi üldkoosolek kinnitas eelarve ja andis tegevustulevaate. Palju räägiti seekord sensoritest (täpsus, erinevad tunnused ja definitsioonid). Nende puhul olid teravdatud tähelepanu all ka täpsuse erinevused ja kalibreerimis- ning hooldussüsteemid. Samas pole nende andmete puhul veel rahvusvahelisi reegleid puudulike andmete, piirmäärade või välistatavate andmete kohta. Palju juttu oli somaatilistest rakkudest ja udaratervisest. Määrame juba ammu SRAd, aga seda infot kasutatakse vähe. Leiti, et küsimus on andmete süstematiseerimises ja info kasutamisoskuses ning seisukohas, millisele SRA arvule tuleks reageerida. Jõudluskontrolli organisatsioonidel on võimekus mastiiditekitajate kiireks ja täpseks määramiseks (Eestis Mastiit 4/16); uued seadmed võimaldavad ka diferentseerida somaatilisi rakke. Mastiiditõrje on aga tugevalt seotud antibiootikumidega, mis on suurenev probleem. Uus-Meremaa teadlaste andmetel on 85% antibiootikumide kasutusest seotud piimakvaliteediga, mistõttu võeti eesmärgiks, et 2020. a ei kasutata seal enam ühtegi antibiootikumi loomal, kellel ei ole nakkust diagnoositud. Riikliku mastiiditõrje puhul rõhutati keskse andmebaasi vajalikkust, kus registreeritaks kõik andmed udaratervisest ja mastiidi kohta. Teoreetiliselt on Eestis selline asi EPJ andmebaasi näol olemas, kus on info SRA kohta ning võimalus loomade haigusjuhte ning ravimisi registreerida.

Juttu oli ka andmete kvantiteedist ja kvaliteedist. Andmemaht ja karjad suurenevad, andmevahetus on teemaks igast vaatenurgast: suurte andmemahtude liigutamine, andmevahetus eri süsteemide vahel ja ühtsed standardid. Tõsisem teema on andmete kvaliteet olukorras, kus karjad aina suurenevad ja andmete kvaliteet on väga erinev. Oli ka arutelu teemal, kas korralik majandamine tagab kvaliteetsed andmed või vastupidi. USA uuring näitas heade majandustulemustega karjadel paremat andmete kvaliteeti ja jõudluskontrollialustel karjadel paremaid toodanguandmeid. Sama tulemus joonistub välja Eestis EPJ ja Statistikaameti aastatulemustes (Eestis on jõudluskontrollis 96% lehmadest). Loomulikult esitab see väljakutseid uute paremate laboriteenuste osas, aga ka andmetöötlusele, sest karja ülevaatest olulisemaks muutub info sidumine finantsnäitajatega.

Elevust tekitas Austraalia ettekanne lahendusest, mis võimaldaks registreerida kunstliku seemenduse infot häältevastussüsteemi abil. Austraallased olid katsetustega rahul, kuigi farmikeskkond ja inimeste aktsendid on tõsiselt väljakutseks.

Eraldi rühm ettekandeid analüüsis jõudluskontrolli kui teenuse ja farmide arengut. Tänapäevaste laboriseadmete võimalused ei üllata kedagi, kuid kui senised arengud olid seotud eelkõige lehmaga, siis päevakorda on jõudnud sotsiaalsed teemad: tootmise jätkusuutlikkus, keskkonnaprobleemid ja loomade heaolu. Taani kolleeg tõi ilmekalt välja farminduse muutused ajas: kuidas piimatootmine on muutunud elustiilist toidutootmise „äriks“, aga ka inimeste rollist selles ahelas. Kui varem olid määravaks inimese oskused, siis täna muutub olulisemaks tehnoloogia mõistmine; esineja sõnul võib siin kogeda põlvkonna probleemi, kus vanem generatsioon tunneb väga hästi loomi, kuid ei ole nii pädev tehnoloogias; samas noorem põlvkond mõistab tehnoloogiat, kuid looma vajaduste tundmine võib jääda tahaplaanile. Oluline on ka globaalne trend, kus tehnoloogia on tootmises väga määrav ja aina vähem jääb aega iga lehma jaoks. Selle tulemusena aga ei puuduta tootmisvead enam üksiklooma, vaid süsteemselt kogu karja. Eestis toimus eelmise sajandi alguses jõudluskontroll nii, et kontrollassistents läks karja, mõõtis piimakoguse ja analüüsis ka proovi kohapeal. Täpselt samas suunas liigub tänapäevane farmitehnoloogia, mis võimaldab juba farmis piima võimalikult kiiresti analüüsida.

Järgmine ICARi konverents toimub 2019. aastal Prahast.

Kaivo Ilves

Muutused Jõgeva-, Pärnu- ja Viljandimaa teenistuses

Alates 1. veebruarist 2018 vahetusid mitmes maakonnas jõudluskontrolli spetsialistid, kuna jaotasime ajutiselt ühe spetsialisti töö teiste töötajate vahel ümber.

Jõgevamaad teenindab alates veebruarist Ludmilla Aan.

Pärnumaal abistavad jõudluskontrolli tegijaid Maire Tamm (Tori, Saarde ja Häädemeeste vald ja Pärnu linn) ja Maila Kirs (Lääneranna ja Põhja-Pärnumaa vald).

Viljandimaa jõudluskontrolli kliente teenindab veebruarist Merle Lillik.

Ajaga kaasas käies muutub ka EPJ teeninduse olemus – täienevad e-teenused, et arvutikasutajal oleks mugav farmist lahkumata vajalikud andmed edastada, ning suureneb individuaalse teeninduse osakaal ja klientide teenindus kohapeal farmis.

Kontorite vähene külastatavus ning suurenenud rendihinnad on põhjuseks, miks otsustasime sulgeda aasta alguses EPJ esinduse Jõgeval ning miks alates 1. veebruarist on suletud ka EPJ esindus Pärnus.

Kõrvamärke saab tellida EPJ Tartu peamajast, kõige hõlpsam on seda teha EPJ kaupade tellimiskeskonnas.

Uued piirkonna jõudluskontrolli spetsialistid ja nende kontaktandmed on JK Sõnumite kontaktides märgitud rasvases kirjas.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Tööjuubilarid

2018. aasta on EPJ-l rikas tööjuubilaride poolest.

Aasta esimesel päeval sai andmetöötlusosakonna juhatajal **Inno Maasikal** täis **40** aastat tööd jõudluskontrolli andmetöötajana.

Raamatupidaja **Anita Minin** ja juhiabi **Aimi Sõrg** tulid jõudluskontrolli tööle samuti jaanuaris, kuid kõigest **10** aastat tagasi ehk juba käesoleval sajandil.

Muhedat

Naine läheb arsti juurde ja kurdab, et abikaasa on hakanud tema vastu huvi kaotama.

Doktor otsib sahtlist tableti ja seda naisele ulatades seletab, et tablett tuleks abikaasale lihtsalt toidu sissse segada ja et tegemist on päris uue rohuga, mille tõhususe väljaselgitamine alles käib. Lisaks palub arst tagasiside huvides millalgi enda juurest läbi astuda.

Juba järgmisel päeval on naine arsti juures tagasi, ise õhevil ja õnnelik. “Tegin täpselt nii nagu ütlesite. Ei möödunud viit minutitki kui mu kallis püsti kargas, laua nõudest puhtaks pühkis ja ...”

“Ravimitootjat selline tagasiside kindlasti rõõmustab ja usun, et nad oleksid nõus kompenseerima ka need lõhutud nõud.”

“Ah, seda pole vaja! Ega me sinna restorani nagoonii tagasi ei läheks.”

Sa saad aru, et hakkad vanaks jääma kui su naine ütleb: “Kallis, jookseme teise korruse magamistuppa hullama!” ja sa pead vastama: “Vali üks, ma mõlemat ei jaksa.”

Aasta töötaja

EPJ töötajad valisid hääletusel välja 2017. aasta töötaja, kelleks seekord sai klienditeeninduse vanem **Vaike Konga**. Vaike töötab jõudluskontrollis üle 35 aasta, kolleegid hindavad tema juures seda, et ta on rahulik, kiire ja täpne töös ning koordineeriv ja tasakaalustav jõud, mis ühendab EPJ kliente, laborit ja IT-d.

www.epj.ee
epj@epj.ee

F. R. Kreutzwaldi 48a, 50094 Tartu

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762 526 3529
Harju-, Jõgeva-, Järva- ja Valgamaa klienditeenindaja	738 7751
Lääne-, Põlva-, Rapla-, Tartu-, Viljandi- ja Võrumaa klienditeenindaja	738 7753
Hiiu-, Ida-Viru-, Lääne-Viru, Pärnu- ja Saaremaa klienditeenindaja	738 7754
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7746
Raamatupidamine	738 7769

Labor

F. R. Kreutzwaldi 46, 51006 Tartu

Telefon	738 7726
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Jõudluskontrolli spetsialistid maakonnas

Harjumaa	Maila Kirs	tel 509 4675		maila.kirs@epj.ee	
Harjumaa	Ludmilla Aan	tel 516 7816		ludmilla.aan@epj.ee	
Hiiumaa	Maire Tamm	tel 5332 4204		maire.tamm@epj.ee	Mäe 2, Käina 2. K 12.00-16.00
Ida-Virumaa	Ludmilla Aan	tel 516 7816		ludmilla.aan@epj.ee	
Jõgevamaa	Ludmilla Aan	tel 516 7816		ludmilla.aan@epj.ee	
Järvamaa	Merle Lillik	tel 516 7868		merle.lillik@epj.ee	Pärnu 58 II korrus, Paide K 9.30-13.30
Lääne-Virumaa	Ludmilla Aan	tel 516 7816	322 7018	ludmilla.aan@epj.ee	Neffi 2, Piira, Lääne-Virumaa E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	tel 509 4675	473 3007	maila.kirs@epj.ee	Jaani 10 I korrus, Haapsalu K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	tel 520 6231		evi.prins@epj.ee	Puuri tee 1, Põlva K 10.00-13.00
Pärnumaa	Maire Tamm	tel 5332 4204		maire.tamm@epj.ee	
Pärnumaa	Maila Kirs	tel 509 4675		maila.kirs@epj.ee	
Raplamaa	Maila Kirs	tel 509 4675		maila.kirs@epj.ee	Kuusiku tee 6, Rapla E 9.00-15.00
Saaremaa	Maire Tamm	tel 5332 4204		maire.tamm@epj.ee	Kohtu 10, Kuressaare E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	tel 516 7868	738 7739	merle.lillik@epj.ee	Kreutzwaldi 48a-215, Tartu 1. ja 3. E 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	tel 520 6231		evi.prins@epj.ee	
Viljandimaa	Merle Lillik	tel 516 7868	433 3713	merle.lillik@epj.ee	Vabaduse plats 4-317, Viljandi T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	tel 520 6231		evi.prins@epj.ee	Liiva 11 II korrus, Võru T 10.00-13.00